

Project

Bergerven

woord vooraf

Het natuurinrichtingsproject Bergerven begint stilaan concrete vormen aan te nemen. Met dit derde krantje willen we u op de hoogte brengen van de laatste vorderingen en de huidige stand van zaken. Sinds de aanvang van het project zijn er al heel wat plannen gemaakt. We staan nu op het punt deze uit te voeren en met de werken te beginnen. Naast een verslag van het tweede openbaar onderzoek krijgt u in dit krantje zicht op de eerste concrete maatregelen die in het gebied op stapel staan. We kunnen stilaan genieten van een prachtig natuurgebied waar de natuur zich ontwikkelt en de wandelaar zich ontspant.

situering

Het natuurinrichtingsgebied Bergerven is 571,4 ha groot. Het ligt in de provincie Limburg, op het grondgebied van Neeroeteren (Maaseik) en Rotem (Dilsen-Stokkem). Het gebied ligt voor het grootste gedeelte tussen de Europalaan (N771) en de Zuid-Willemsvaart. In het noorden ligt de grens bij benadering op de rand van de zandgroeve en het Eilandje.

534,9 ha van Bergerven is op het gewestplan ingekleurd als groen- en bosgebied. De rest is waterweg (15,7 ha), industriegebied (9,2 ha), recreatiegebied (6,7 ha) en agrarisch gebied (4,9 ha).

Tweede openbaar onderzoek

De procedure van natuurinrichting wordt gekenmerkt door grote openheid. Het eerste openbaar onderzoek handelde over de lijst van belanghebbenden en het projectrapport. In dat rapport werden voorstellen gedaan over de te nemen natuurinrichtingsmaatregelen en de bijhorende uitvoeringsmodaliteiten. Een uitgebreid verslag van het eerste openbaar onderzoek vond u in ons vorige krantje van maart 2003.

Sindsdien werd er een eerste deel van het projectuitvoeringsplan (PUP1) opgemaakt, waarin de natuurinrichtingsmaatregelen meer in detail uitgewerkt werden. Het hierop volgende tweede openbaar onderzoek van natuurinrichtingsproject Bergerven vond plaats van 11 mei 2005 tot en met 9 juni 2005. Op 19 mei werd er een toelichtingsvergadering georganiseerd en op 26 mei was er een wandeling ter plaatse. Zitdagen op de gemeentehuizen vonden plaats op 24 mei in Maaseik (Neeroeteren) en op 31 mei in Dilsen-Stokkem. De aankondiging van het openbaar onderzoek en van de zitdagen was ook opgenomen in de gemeentelijke infobladen.

Tijdens het openbaar onderzoek werden 12 schriftelijke bezwaren ingediend. Deze werden allen behandeld in de commissie van 20 juni en 6 juli 2005. Het advies van de commissie werd vervolgens voorgelegd aan het comité op 7 juli en 25 augustus 2005.

Het projectcomité heeft besloten dat alle maatregelen die betrekking hebben op de parkeergelegenheden niet meer worden opgenomen in het eerste projectuitvoeringsplan, maar doorschuiven naar de volgende fase. De overige maatregelen worden uitgevoerd zoals in het projectuitvoeringsplan voorzien is. Het eerste deel van het projectuitvoeringsplan is in deze zin aangepast en in haar definitieve vorm goedgekeurd door het projectcomité op 24 oktober 2005. Een meer gedetailleerd overzicht van de maatregelen vindt u op de volgende pagina's.

De procedure

Een natuurinrichtingsproject doorloopt een hele procedure en neemt enkele jaren in beslag. Hieronder vindt u een schematisch overzicht van die procedure. Het gekleurde vlak geeft aan in welke fase van de procedure het natuurinrichtingsproject Bergerven zich nu bevindt.

onderzoek naar de haalbaarheid van een natuurinrichtingsproject	
Vlaamse regering keurt een natuurinrichtingsproject goed	
Vlaamse minister bevoegd voor het natuurbehoud richt een projectcomité op	
afdeling Natuur stelt het projectrapport op (6 maanden) comité maakt een naamlijst van de belanghebbenden (3 maanden)	
eerste openbaar onderzoek (30 dagen)	advies van het comité (binnen 6 maanden)
comité hoort belanghebbenden voor verduidelijking van bezwaren en opmerkingen bij de naamlijst van belanghebbenden	
comité stelt lijst van belanghebbenden vast Vlaamse regering stelt de natuurinrichtingsmaatregelen en de manier om ze uit te voeren vast	
comité maakt eerste fase uitvoeringsplan op (PUP)	opmaak Milieueffectenrapport (MER)
tweede openbaar onderzoek (30 dagen)	
comité hoort belanghebbenden voor verduidelijking van bezwaren en opmerkingen	
comité stelt eerste uitvoeringsplan vast	
comité laat eerste fase natuurinrichtingsmaatregelen uitvoeren	
comité maakt tweede fase uitvoeringsplan op	
derde openbaar onderzoek (30 dagen)	
comité hoort belanghebbenden voor verduidelijking van bezwaren en opmerkingen	
comité stelt tweede uitvoeringsplan vast	
comité laat tweede fase natuurinrichtingsmaatregelen uitvoeren	
comité maakt derde fase uitvoeringsplan op	
vierde openbaar onderzoek (30 dagen)	
comité hoort belanghebbenden voor verduidelijking van bezwaren en opmerkingen	
comité stelt derde uitvoeringsplan vast	
comité laat derde fase natuurinrichtingsmaatregelen uitvoeren	

Geplande maatregelen

Natuurinrichting behelst de optimale inrichting van een gebied met het oog op het behoud, het herstel en de ontwikkeling van natuur en milieu. Dat is de theorie, maar deze dient ook omgezet te worden in praktische maatregelen. In het eerste deel van het projectuitvoeringsplan zijn alle maatregelen natuurtechnisch van aard. Het tweede deel van het projectuitvoeringsplan zal voornamelijk maatregelen in kader van de bossfeer en maatregelen aangaande de parkeergelegenheden omvatten. Tenslotte worden er binnen het derde deel van het projectuitvoeringsplan de aanleg van een fauna- en fietspassage en begeleidende maatregelen voorzien. Op de kaart hiernaast en in bijhorend schematisch overzicht kan u zien waar bepaalde werken gepland zijn en tot welk deel van het projectuitvoeringsplan ze behoren.

Monitoring

Wat zijn de gevolgen van de ingrepen? Om op die vraag te antwoorden wordt er in het eerste deel van het projectuitvoeringsplan een monitoringsplan opgesteld. De monitoring van een natuurinrichtingsproject omvat het in de tijd opvolgen van de ontwikkelingen die plaatsvinden naar aanleiding van een uitgevoerde maatregel of een ingezette vorm van beheer. In de monitoring wordt eerst de uitgangssituatie vóór de uitvoering van de werken vastgelegd. Vervolgens worden bepaalde aspecten van vegetatie en fauna 2, 5 en 10 jaar na de werken opgevolgd. De resultaten moeten toelaten dat ongewenste of onvoorziene effecten tijdig worden vastgesteld zodanig dat er passend ingegrepen kan worden en lessen getrokken worden voor de toekomst.

Het natuurinrichtingsproject Bergerven omvat naar het beleid toe in grote lijnen volgende ecologische hoofddoelstellingen:

1. Verhogen van de biodiversiteit in het gebied.
2. Versterking van de ecologische functie van het gebied Bergerven binnen een ruime omgeving en in het bijzonder als onderdeel van het habitatrichtlijngebied 34 ('Itterbeek met Brand, Jagersborg, Schootsheide en Bergerven').
3. Terugdringen van schadelijke invloeden voor natuur en het natuurlijk milieu als gevolg van menselijke activiteiten.

Het monitoringsplan werd uitgewerkt aan de hand van verschillende gebiedsthema's:

1. Verschraling
 2. Verbetering ecologisch functioneren van oppervlaktewateren
 3. Creëren van ecologische verbindingen
 4. Verbetering van de landschapsstructuur
 5. Verhoging van het inheems karakter van aanwezige (opgaande) vegetaties
 6. Inrichting van soort(groep)specifieke voorzieningen
- Voor elk van deze thema's worden vooraf bepaalde doelsoorten opgevolgd volgens beschreven methodes en meetfrequenties.

Wat staat er nog te gebeuren?

De volgende fase in de procedure is het uitvoeren van het eerste deel van het projectuitvoeringsplan (PUP1), het opstellen van het tweede deel van het projectuitvoeringsplan (PUP2) en een openbaar onderzoek naar aanleiding van het tweede plan.

Het eerste deel van het projectuitvoeringsplan is opgesteld en goedgekeurd, rekening houdend met de opmerkingen, suggesties en bezwaren

van het bijhorend openbaar onderzoek. In tussentijd werd een ontheffing voor het opmaken van een milieu-effectrapport (MER) verleend. Een passende beoordeling, die een inschatting weergeeft van de effecten op de te beschermen habitats en soorten, werd goedgekeurd en maakt deel uit van de stedenbouwkundige vergunningsaanvraag. De eerste fase van de werken zullen begin augustus aanvangen.

Overzicht natuurinrichtingsmaatregelen

	PUP1 natuurtechnische werken	PUP2 werken in de bossfeer	PUP3 fauna- en fietspassage
1. Kavelruil, met name, ruilen van percelen ten behoeve van natuurbescherming en ruilen met het oog op een meer rechtszekere bedrijfsvoering			
2. Infrastructuur- en kavelwerken			
a) Verwijderen van bomen in het kader van bosvorming			
b) Verwijderen van bomen in het kader van heideherstel			
c) Verwijderen van populieren			
d) Verwijderen van bomen in het kader van het behoud van geologisch interessante sites			
e) Verwijderen van de houtkant langs de op te breken asfaltweg			
f) Plaatsen van voorzieningen voor extensieve begrazing zoals afrastering, poorten			
g) Aanleg van vispaaiplaats en oeverbeschoeiing langs het kanaal			
h) Plaatsen van broedgelegenheid voor de visarend			
i) Opheffen van twee parkings			
j) Herinrichting van twee bestaande parkings			
k) Herlocatie van de fit-o-meter (*)			
3. Aanpassing van de wegen en het wegpatroon			
a) Plaatsen van afsluitingen ter hoogte van het fietspad waardoor de toegankelijkheid voor auto's verhinderd wordt			
b) Plaatsen van afsluitingen ter hoogte van de boswegen waardoor de toegankelijkheid voor auto's verhinderd wordt			
c) Opbreken van de grindweg langs het kanaal			
d) Opbreken van een deel van de asfaltweg tot aan de plassen			
e) Aanleg van een faunatunnel			
f) Aanleg van een veilige fietspassage over de Europalaan			
g) Aanleg van ruiterspaden in de gemeentebossen (**)			
4. Opleggen van tijdelijke erfdienstbaarheden, met name deze nodig voor het uitvoeren van de geplande inrichtingsmaatregelen			
5. Waterhuishoudingswerken			
a) Herstel van de werking van de tapsluizen			
b) Verbinden van de grindplassen			
6. Grondwerken			
a) Afgraven van de dijk			
b) Ontwikkeling van ondiepe oeverzones en de aanleg van landtongen			
c) Verwijderen van zandhopen			
d) Creëren van een oeverwaluw-wand			
e) Dempen van oude afvoer			
f) Plaatsen van een regelsysteem voor het waterpeil			
g) Plaggen en afgraven van percelen in het kader van heideherstel			
7. Uitbouw natuureducatieve voorzieningen			
a) Plaatsen van een vogelkijkhut			
b) Plaatsen van bijkomende uitkijkpunten			
c) Plaatsen van infoborden			

(*) Deze maatregel wordt uitgevoerd door de gemeente Dilsen-Stokkem.

(**) Deze maatregel wordt uitgewerkt door Regionaal Landschap Kempen en Maasland, in samenwerking met andere partners.

Openstelling van het gebied

Natuurinrichting is niet enkel gericht op het herstel en de ontwikkeling van de natuur zelf, maar ook aan recreatie wordt gedacht. Enkele maatregelen zullen ervoor zorgen dat iedereen kan genieten van de prachtige natuur in Bergerven zonder ze te zeer te verstoren. Zo zullen de wegen, wandelpaden, uitkijkpunten, enzovoort zo in het gebied geplaatst en geïntegreerd worden dat de recreant aan zijn trekken komt met minimale belasting voor de natuur eromheen. Wandelaars, fietsers, mountainbikers en ruiters zullen voldoende toegang tot het gebied krijgen via goed onderhouden en bewegwijzerde paden. De waardevolle kernzone rond de plassen, wat ook habitatrictgebied is, wordt zoveel mogelijk gevrijwaard. Het is immers een rustgebied voor vele kwetsbare dier- en plantensoorten. Er zullen daarom geen paden onderhouden worden en alle dwarsverbindingen worden opgeheven. Groepswandelingen worden beperkt tot geleide bezoeken die op voorhand bij de beheerder aangevraagd kunnen worden. Ook het verplaatsen van de vliegvisvereniging naar de zuidelijke zone van de grote plas is een maatregel om de rust te behouden. Niettemin zullen alle bezoekers een mooi overzicht behouden op de kernzone via diverse functioneel ingerichte uitkijkpunten.

(de partners)

● Het projectcomité

In het projectcomité zetelen vertegenwoordigers van de betrokken eenheden en organisaties. Het comité adviseert de bevoegde minister over de maatregelen die het voor natuur in het gebied wil nemen. Daarnaast voert het comité het natuurinrichtingsproject ook uit.

In het projectcomité van Bergerven zetelen, naast een voorzitter van het Agentschap voor Natuur en Bos en een secretaris van de VLM, ook het departement Landbouw en Visserij en het Agentschap RO-Vlaanderen. Ook de provincie Limburg en de gemeenten Maaseik en Dilsen-Stokkem vaardigen telkens een lid af. Verder is er een afgevaardigde van Limburgs Landschap vzw (voorgedragen door de Mina-raad van Vlaanderen) en een afgevaardigde van de Provinciale Landbouwkamer van Limburg.

Agentschap voor Natuur en Bos

● Agentschap voor Natuur en Bos

Het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) maakt deel uit van het Ministerie van Leefmilieu, Natuur en Energie. ANB is de fusie van de vroegere afdeling Natuur en afdeling Bos & Groen van het vroegere AMINAL.

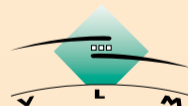
Het Agentschap voor Natuur en Bos staat in voor het uitvoeren en het ondersteunen van het beleid voor het duurzaam beheren en het versterken van natuur, bos, parken, en openbaar groen in Vlaanderen en dit van in de stadskern tot in het buitengebied.

Binnenkort wordt de website van het Agentschap voor Natuur en Bos www.natuurenbos.be verder uitgebouwd. Voorlopig kunt u daar nog doorklikken naar de websites van de vroegere afdeling Natuur en afdeling Bos & Groen. De telefoonnummers en e-mailadressen van de medewerkers zijn tot op heden ongewijzigd.

● de projectcommissie

De projectcommissie geeft advies aan het projectcomité. De commissie is samengesteld uit enkele mensen die bij het project betrokken zijn (bijvoorbeeld eigenaars en gebruikers) en uit deskundigen. Het gaat telkens om personen uit het projectgebied of personen die vertrouwd zijn met dat gebied.

De voorzitter en de secretaris van het comité oefenen dezelfde functie uit bij de commissie. De projectcommissie Bergerven bestaat verder uit twee leden van Limburgs Landschap vzw, twee leden van de vzw Natuurpunt en twee leden gekozen uit de eigenaars en gebruikers van gronden in het gebied. Daarnaast zetelen er ook telkens twee streekdeskundigen in voor de sectoren natuur, landbouw en bos.

VLAAMSE LANDMAATSCHAPPIJ
UW PARTNER IN DE OPEN RUIMTE

● Vlaamse Landmaatschappij

De Vlaamse Landmaatschappij, afgekort VLM, is een Vlaamse openbare instelling met als slagzin 'uw partner in de open ruimte'.

Bij de voorbereiding en uitvoering van natuurinrichtingsprojecten zoals Bergerven heeft de VLM een ondersteunende rol. Dat betekent bijvoorbeeld dat zij het secretariaat van het projectcomité van Bergerven waarneemt, dat zij helpt bij het opstellen van plannen of dat ze zorgt voor informatie rond en inspraak bij het project. De VLM bereidt de uitvoering van het natuurinrichtingsproject voor, houdt toezicht bij de werken en begeleidt de financiële afwikkeling van het project.

(inlichtingen)

Wie meer informatie wil over het project Bergerven, kan terecht bij volgende instanties:

Agentschap voor Natuur en Bos buitendienst Limburg

Elvira Jacques
011/74 24 67
elvira.jacques@lin.vlaanderen.be

Vlaamse Landmaatschappij Limburg

projectleider:
Paula Ulenaers
011/29 87 14
paula.ulenaers@vlm.be

communicatieverantwoordelijke:

Annick Serdons
011/29 87 23
annick.serdons@vlm.be

(colofon)

Deze natuurinrichtingskrant werd, met een oplage van 7.000 exemplaren, gedrukt op gerecycleerd papier.

Eindredactie, grafische vormgeving en foto's: Vlaamse Landmaatschappij, in samenwerking met het Agentschap voor Natuur en Bos, augustus 2006.

Drukwerk: De Press, Ham

De informatie in deze krant is van toepassing op het moment van de uitgave van de krant. De informatie mag gebruikt worden door derden, maar dan onder de uitsluitende aansprakelijkheid van die derden.

Verantwoordelijke uitgever: ir. Roland de Paepe, gedelegeerd bestuurder VLM, Gulden-Vlieslaan 72, 1060 Brussel.